

Perandori Justinian, Ndërtesa 3, Kati i 3-të, Nr. 8
10000 Prishtinë
Republika e Kosovës
Tel: +383 (0) 48 345 545
www.octopusinstitute.org
www.octopusinstitute.com
Email: info@octopusinstitute.org

Data: 19/07/2024

Fushata DoppelGanger: Si Rusia krijon faqe false të mediave apo zyrtarëve dhe manipulon njerëzit

*Autore: Iryna Synelnyk – Bashkëpunëtore Vullnetare**

Instituti për Studimin e Luftës Hibride “Octopus” ka përgatitur një përmbledhje të fushatës vazhduese ruse të dezinformimit DoppelGanger, e cila shpërndahet në SHBA dhe vendet evropiane. Nuk dimë për ndonjë rast ballkanik të kësaj fushate, por nuk e përjashtojmë një mundësi të tillë duke pasur parasysh bashkëpunimin e ngushtë mes Rusisë dhe Serbisë.

Ky raport përfshin një përmbledhje rreth fushatës dhe rreziqeve të saj, disa shembuj nga Ukraina dhe vende të tjera.

Fushata e vazhdueshme e dezinformimit

DoppelGanger, i njohur gjithashtu si Lajmet e Fundit të Besueshme (RRN), është një fushatë dezinformuese ruse e krijuar në vitin 2022. Qëllimi kryesor i DoppelGanger është të pakësojë mbështetjen perëndimore për Ukrainën pas pushtimit rus në shkallë të plotë. Qëllimi i dytë për artikujt propagandistikë është që të citohen dhe të merren nga mediat ruse në mënyrë që të arrijnë popullatën ruse përmes realitetit alternativ që fuqia ruse po përpiqet të mbajë në lidhje me luftën në Ukrainë.

Poashtu, ai synon audiencën në Francë, Gjermani, Ukrainë dhe Shtetet e Bashkuara, por edhe në Mbretërinë e Bashkuar, Lituani, Zvicër, Sllovaki, Izrael dhe Itali. Në vitin 2023, ekipi i EU DisinfoLab raportoi se kishte zbuluar një rrjet reklamash prej të paktën 242,000 faqesh false në Facebook. Reklamat e përhapura nga rrjeti në të gjithë Bashkimin Evropian promovojnë si propagandën ruse ashtu edhe mashtrimet e konsumatorëve, duke sugjeruar që rrjeti i reklamave funksionon me pagesë.

Uebsajtet e famshme të mediave dhe zyrtarëve janë në shënjestër nga DoppelGanger

Fushata bazohet në një rrjet të faqeve të lajmeve për të përhapur artikuj dezinformues. Artikujt publikohen në lloje të ndryshme uebsajtesh, dhe më pas shpërndahen dhe përforcohen nga llogaritë joautentike të mediave sociale për të arritur një audiencë sa më të gjerë.

Doppelganger mbështetet në faqet e rreme të internetit që imitojnë pamjen e burimeve ekzistuese të lajmeve, si Der Spiegel, Le Parisien, Fox News dhe The Washington Post.

Në qershor 2023, autoritetet franceze njoftuan se kishin zbuluar një fushatë Doppelganger për të synuar disa gazeta të përditshme franceze si Le Figaro, Le Monde dhe 20 minuta, si dhe Ministrinë e Punëve të Jashtme. Ngjyrat, fontet, dizajni dhe pamjet vizuale të këtyre faqeve false janë të njëjta me ato origjinale. Ato janë prodhuar në mënyrë profesionale, por informacioni përsërit rrëfimet ruse.

Në vitin 2024, hulumtimi i ri nga grupi kërkimor jofitimprurës AI Forensics tregoi se operacioni nuk është vetëm aktiv, por edhe në rritje, duke arritur pesë deri në 10 herë më shumë njerëz sesa mendohej më parë.

Rastet e ukrainasve

Avokati ukrainas i medias Igor Rozkladai vuri në dukje se teknologjia e internetit është një mjet popullor në propagandën ruse që një kopje e faqeve të njohura të internetit ose seksioni që supozohet të simulohet është i falsifikuar. Nëse shkoni në sajt, të gjitha lidhjet janë reale(!) Edhe nëse shkoni te lidhjet brenda faqes, mund të shkoni te faqja origjinale dhe faqja e autorit. E vetmja gjë që e bën të qartë se është e rreme është zgjerimi i emrit të domenit. Për shembull, www.unian.org në vend të www.unian.ua.

Qëllimi kryesor i këtij klonimi është të diskreditojë median ukrainase dhe gazetarin duke joshur njerëzit drejt një publikimi të rremë. Sepse këto klone janë shpërndarë në Facebook si reklamë. Jo vetëm UNIAN kishte një faqe false, por edhe media të tjera ukrainase si Pravda ukrainase, UNN, RBK - Ukraine, Obozrevatel etj. Artikujt ishin shkruar nga dikush që flet rrjedhshëm gjuhën ukrainase, kështu që nuk është një përkthim i Google. Në ditët e para të luftës, materialet propagandistike ruse u përkthyen nga mjetet e përkthimit të Google, dhe ato përmbanin shumë gabime dhe paqartësi. Tani përdorimi i inteligjencës artificiale nga krijuesit e faqeve false nuk përjashtohet.

Në përgjithësi, faqet e rreme fokusoheshin në problemet në ushtrinë ukrainase dhe negociatat me Rusinë. Pati gjithashtu raporte për tregtinë e organeve të fëmijëve në Ukrainë në tregun e zi, korrupsionin në Ukrainë dhe ndërprerjen e furnizimeve me armë nga aleatët perëndimorë. Këto janë çështje shumë të ndjeshme që prekin jo vetëm ukrainasit, por edhe evropianët.

Narrativat e fushatës janë të gjitha në linjë me propagandën ruse. Pavarësisht përpjekjeve të verifikuesve të fakteve në vende të ndryshme, operatorët Doppelganger mbetën të paignifikuar për një kohë të gjatë. Por sipas Platformës SOC Sekoia, kjo fushatë dezinformimi i atribuohet Structura National Technologies (Structura) dhe Agjencia e Dizajnit Social (SDA), të cilat janë dy entitete ruse.

Konkluzione:

Propaganda ruse funksionon mirë dhe ata nuk ngurrojnë të përdorin asnjë metodë apo mjet. Përderisa gënjeshttrat e thjeshta janë të mira për audiencën vendase, për ukrainasit dhe evropianët ata janë të prirur për metoda më të sofistikuara të manipulimit. Shembulli më i mirë i këtyre metodave është fushata e dezinformimit DoppelGanger. Ky lloj operacioni konsiston në përhapjen e qëllimshme të informacionit të rremë ose të pasaktë për qëllime keqdashëse.

Ai përfshin një sërë artikujsh dhe videosh në anglisht, gjermanisht, frëngjisht, hebraisht dhe ukrainisht për të minuar mbështetjen për qeverinë e Ukrainës. Narrativat e promovuara synojnë së pari të mbjellin dyshime në opinionin publik perëndimor për ndihmën e Kievit dhe dërgimin e mbështetjes ushtarake dhe financiare në lidhje me ndikimin në kushtet e tyre të jetesës. Së dyti, narrativat përpiqen të gërryejnë besimin tek institucionet, duke përforcuar kritikën ndaj vendimeve të drejtuesve/institucioneve/qeverive. Së fundi, fushata luan me ndarjet politike, shoqërore, fetare për të rritur ndikimin e saj dhe për të dobësuar solidaritetin dhe mbështetjen midis vendeve perëndimore.

Në vitin 2024, një vit zgjedhor në të cilin më shumë se 54% e popullsisë së botës do të thirren në votime, fushatës së ndikimit pro-rus DoppelGänger i është kushtuar vëmendje e veçantë nga demokracitë perëndimore. Kështu që jo vetëm gazetarët, por të gjithë duhet t'i kushtojnë vëmendje detajeve dhe të hulumtojnë burimet parësore.

Derisa DoppelGanger po vazhdon, njerëzit dhe mediat në Kosovë duhet ta kuptojnë rrezikun e përfshirjes në fushatën e dezinformimit. Sepse ka mundësi që në një moment ajo fushatë të ndikojë në vendet e Ballkanit. Para së gjithash, shkrim-leximi mediatik dhe mendimi kritik janë mjete efektive të luftës kundër propagandës ruse dhe serbe.

**Iryna Synelnyk është një reportere e pavarur me përvojë nga Chernihiv, Ukrainë, me përvojë të gjerë në gazetari dhe marrëdhënie publike. Ajo ka kontribuar për UNIAN, një agjenci e njohur lajmesh në Kiev, që nga viti 2005, duke u fokusuar në lajme dhe artikuj të veçantë. Në vitin 2022, ajo mori rolin e Menaxheres Rajonale për një projekt të UNICEF-it, ku lehtësoi*

bashkëpunimin me qeveritë lokale dhe spitalet në Ukrainë.

Iryna ka një doktoratë në Histori nga Instituti i Historisë së Ukrainës dhe një Master në Administrim Publik nga Akademia Kombëtare e Menaxhimit pranë Presidentit të Ukrainës. Edukimi i saj është plotësuar me stazhe profesionale në vende si Estonia, Londra dhe Polonia, ku ajo ka përmirësuar aftësitë e saj në gazetari digjitale dhe politikë publike.

Përveç angazhimeve të saj gazetareske, Iryna është aktivisht e përfshirë në iniciativa publike, duke përfshirë një program për sigurinë profesionale të gazetarëve ukrainas në Kosovë. Ajo është gjithashtu një noveliste e botuar, me punime të publikuara në revista letrare lokale. Me njohuri të rrjedhshme në gjuhën angleze dhe ukrainase, Iryna vazhdon të kontribuojë në platforma të ndryshme mediatike, duke përfshirë "Чернігівські відомості" dhe Qendrën e Informacionit për të Drejtat e Njeriut.